

ИШОНЧ

8

1994
йил
19—25
февраль
[150]

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерациясининг ҳафталик газетаси

РАЁСАТ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши раёсатининг йиғилиши бўлди. Йиғилишни кенгаш раиси Х.Б.Жамолов олиб борди. Унда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси билан республика касба уюшмалари Федерацияси кенгаши ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича 1993 йил учун тузилган Битимнинг бажарилиши якундари ва 1994 йил Битимининг лойиҳаси тўғрисида кенгаш раиси муовини Қ.М.Рафиқовнинг маърузаси тингланди. Нотиқ ўтган йилги Битимнинг бажарилиши ботида эришилган натижаларни алоҳида қайд этиб, 23 банддан иборат бу ҳаётий ҳужжатнинг 15 банди тўла амалга ошганлигини, 7 банди эса қисман рўйбега чиққанлигини таъкидлади. Битимга биноан нарх-наво ошиб, аҳолининг турмуш тарзи қимматлашган бир пайтда ижтимоий ҳимоялаш мақсадида катта ишлар қилинди. Йил давомида иш ҳақи, пенсия ва стипендиялар миқдорини ошириш бўйича Президентимиз 7 та Фармон эълон қилди. Бу Фармонга биноан энг кам иш ҳақи 9,7 марта ошди. Декабрь ойига келиб у 24.300 сўмни ташкил этди.

"Иш билан таъминлаш" қонунининг ижроси туфайли ишсизлик барҳам топа бошлади. Бу қонун асосида республика Меҳнат вазирлиги томонидан "Аҳолини иш билан таъминлаш дастурини ишлаб чиқишнинг услубий тавсияномаси" тасдиқланди. Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 16 январдаги қарорига биноан меҳнаткашларнинг жамғарма банкларидаги омонатларига бериладиган фойзалар оширилди.

Республика Молия вазирлиги билан Давлат солиқ қўмитасининг ўтган йил 15 январдаги йўриқномаларига биноан клублар, маданият уйи ва саройлари, кутубхоналар, кинотеатрлар, физкультура-соғломлаштириш ва санаторий-курорт муассасалари қўшимча қиймат солиғи тўлашдан озод этилдилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши сессияларида халқ манфаатларини кўзловчи бир қатор қонунлар қабул қилинди. "Фуқароларни пенсия таъминоти тўғрисида"ги, "Уй-жой фондини хусусийлаштириш ҳақидаги" қонунлар шулар жумласидандир. Аҳоли манфаатларини ҳимоя қилишга оид яна бир қанча қонун лойиҳалари тайерлаб қўйилди.

Қўшма Битимга асосан меҳнаткашлар турмуш тарзини яхшилашга оид бир қатор тадбирлар касба уюшмалари томонидан ҳам амалга оширилди.

Маърузачи 1994 йилги янги Битим лойиҳасини тўла тавсифлаб берди.

Йиғилишда сўзга чиққан Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши раисининг муовини, Қорақалпоғистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси У.Қунназаров, Ўзбекистон Республикаси алоқа ходимлари касба уюшмаси Марказий Қўмитасининг раиси Т.Назаржонов, киме саноати ходимлари касба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси Н.Қосимов янги Битим лойиҳаси ҳақида ўз фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

Йиғилиш қўрилган масала юзасидан қарор қабул қилди.

Раёсат йиғилишида Федерация кенгаши ижтимоий сўғурта бюджетининг парламентлари ҳамда унинг 1993 йилги бажарилиш якундари ҳақида кенгаш ижтимоий сўғурта, меҳнаткашларни ва болаларни соғломлаштириш бўлими мудири В.Қорабоев ҳамда шу бўлим мудирининг ўринбосари Р.Верешагинанинг ахборотлари тингланди ва тасдиқланди.

1993 йилда болаларни соғломлаштириш якундари ва 1994 йилда соғломлаштириш мавсумини ўтказишга тайёргарлик кўришга оид вазифалар ҳақида Федерация кенгаши раиси муовини М.Тўлаганова маълумот берди. Келажак авлодни соғ ва саломат вояга етказиш масаласи касба уюшмаларининг энг муҳим вазифаларидан бири, деб таъкидлади. Болаларни соғломлаштириш оромгоҳларида ўтган йили 550 минг бола дам олиб, ўз саломатлигини мустаҳкамлади. Экологик ҳалокат зонаси ҳисобланган Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятидан 6500 бола Тошкент шаҳри, Тошкент ва Бухоро вилоятларининг соғломлаштириш лагерларида ўз саломатликларини яхшиладилар. Касба уюшмалари, бошқа манфаатдор ташкилотларнинг ҳаракати туфайли ўтган йилги езги соғломлаштириш мавсумида 5158 болалар соғломлаштириш муассасаларининг ишлаши таъминланди. Лекин бу етарли эмас, албатта. Аҳолининг ижтимоий жиҳатдан ночор табақасига мансуб болаларни соғломлаштиришга етарли эътибор берилмади. Нарх-навонинг ошиб бориши натижасида ҳисоб-китоб услуби қийинлашиб, лагерларнинг нормал ишлаши учун маблаг ўтказишда бир мунча қийинчиликлар рўй берди.

Маълумотномада еш авлодни соғломлаштириш ишларини бу йил янада кучайтириш тадбирлари кўрсатиб ўтилди.

Раёсат 1994 йили болаларни езги соғломлаштириш мавсумини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш бўйича тадбирлар белгилашга қаратилган қарор қабул қилди.

Йиғилиш республика касба уюшмалари Федерацияси кенгаши аппарати тизимида котибият, капитал қурилиш бошқармаси ташкил этиш, республика касба уюшмаси органларида ҳисобот ва сайловлар ўтказиш, касба уюшмаси органлари ходимларининг санаторий-курортларда даволалишини ташкил этиш, Ўзбекистон касба уюшмаси мулки жамғармаси раҳбарини сайлаш, ишлар бошқармаси таркибиде тижорат ишларини йўлга қўйиш ва бошқа яна бир қанча масалаларни кўриб чиқиб тегишли қарорлар қабул қилди. Шунингдек, Федерация кенгаши аппарати иш регламентини, кенгашнинг бўлимлари, матбуот ва ахборот шўъбаси, ишлар бошқармаси Низомларини, "Ишонч" ва "Ишонч-Доверие" газеталари таҳрир хайъати таркибини, шу газеталар таҳририятининг 1994 йил сметасини тасдиқлади.

ЭЛЧИ БИЛАН СУХБАТ

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси Х. Б. Жамолов Вьетнам Социалистик Республикасининг Ўзбекистондаги фавқуллодда ва мухтор элчиси Нгуен Ван Дакни қабул қилди. Х. Б. Жамолов ўзаро суҳбат чоғида республика касба уюшмаларининг ташкилий тизими, уларнинг ҳуқуқ ва бурчлари, бозор иқтисодиёти шароитида меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш, маданий ва соғломлаштириш борасидаги вазифалари ҳақида батафсил гапириб берди.

Элчи илқ ва самимий қабул қилинганлигини ҳамда ошқора суҳбат учун шиннатдорчилик билдирди. Икки мамлакат ўртасидаги ўзаро алоқа ва ҳамкорлик яхши натижалар бераётганлигини, касба уюшмалари вакилларининг дўстона сафарлари бу ҳамкорликни мустаҳкамлашда муҳим ўрин тутаётганлигини мамнунлик билан баён этди. Зеро, ўтган йилнинг охирида Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши делегацияси Вьетнамда бўлган эди.

Қабул маросимида Федерация кенгаши раисининг муовинлари М. М. Тўлаганова, З.И.Қодиров иштирок этдилар.

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН

Ўз ишидан мамнунлиги Саодатнинг юзидаги табассумидан яққол кўриниб турибди. Бу қўли гул қизининг Пешку туманидаги саноат савдо жамоа корхонасининг иккинчи тикувчи-лик цехига ишга келганига беш йилдан ошди. Шу йиллар мобайнида унинг қўлидан сифатли тикилиши билан ажралиб турадиган озмунча кийим-кечаклару кўрпа-ёстиқ жилдлари ўтмади дейсиз. Шунинг учун ҳам бухороликлар Саодат ва унинг дугоналари тиккан маҳсулотларни севиб харид қилишади.

Суратда: ойлик иш режаларини 120 фойздан ошириб адо этаётган Саодат Темирова. Касбини севган бу қизнинг цехрасидан кулги ҳеч қачон аримасин.

Х.ҚУРБОНОВ олган сурат.

ХАБАРЛАР МАҒЗИ

• **ЎЗБЕКИСТОН** Республикаси Вазирлар Маҳкамаси "Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида" қарор қабул қилди.

• **ЎЗБЕКИСТОН** Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Раиси И.А.Каримов Вазирлар Маҳкамасининг 1993 майдаги "Ўзбекистон Республикасида дипломатия ваколатхоналари ва уларга тенглаштирилган бошқа чет эл ваколатлари фаолияти учун тегишли шарт-шароитни таъминлаш чоралари тўғрисида"ги 247-сонли қарорига қўшимча қилиш ҳақидаги қарорни имзолади.

• **РЕСПУБЛИКА** Президентининг Фармонида кўра Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳузуридаги Давлат назорати қўмитаси ва унинг жойлардаги органлари тугатилиб, Ўзбекистон

Республикаси Президентининг девониде назорат инспекцияси ва тегишли равишда вилоятлар, Тошкент шаҳри, туманлар ва шаҳарлар ҳокимларининг аппаратлари таркибларида назорат инспекциялари ташкил қилинди.

• **ТОШКЕНТ** шаҳар ҳокимлиги шу йилнинг 1 мартдан 1 апрелигача ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва санитар ҳолатни яхшилаш бўйича баҳорги бир ойлик ўтказиш тўғрисида фармойиш чиқарди.

• **МУСТАКИЛ** Ўзбекистон байроғи Норвегиянинг Кишки Олимпиада ўйинлари ўтказиладиган Лиллехаммер шаҳри стадиони узра хилпираб турибди. Кишки Олимпиада мусобақаларида биринчи марта иштирок этаётган етти нафар спортчимиз Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилаёттилар.

• **РЕСПУБЛИКА** халқ ҳўжалигини металл прокати билан таъминлашдаги катта ҳиссаси учун ҳамда ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан мамлакатимиз Президентининг Фармонида кўра Ўзбекистон металлургия заводи Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ерлиги билан, заводнинг бир гуруҳ ишчи ва хизматчилари ҳам Ўзбекистон Республикасининг Фахрий унвонлари ва Фахрий ерликлари билан мукофотландилар.

ИШЧИЛАРГА ИМКОНИЯТЛАР

Хоразм вилоятида энгил саноат жадал ривожлантирилмоқда. Ҳозир тикувчилик, тўқувчилик, пойафзалчилик, ип-йигирув корхоналари ўндан ошиб, уларда 12 мингдан зиёд киши ишляпти. Шу боис тўқимачилик ва энгил саноат ходимлари касаба уюшмаси вилоят кўмитасининг иш ҳажми ошмоқда. Йирик пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаётганлар сони бир йилда 1000 нафарга етди.

Хива гиламчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Урганчдаги тикувчилик фабрикаси, ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг касаба уюшма кўмиталари ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш, иш ва дам олиш шароитларини яхшилаш, меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича анча тажриба тўплаганлар. Энг муҳими мазкур корхоналарда меҳнат кишиси ардоқланаётганлиги туфайли кадрлар кўнимсизлиги барҳам топиб, аҳил, ишчан жамоалар шаклланган. Ойлик иш ҳақлари юқори даражада бўлиши билан бирга ишчиларга бир қатор қўшимча имтиёзлар яратиб берилганлиги алоҳида эътиборга сазовордир.

Масалан, Урганч тикувчилик фабрикаси, ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишга келиб-кетувчиларнинг йўлқираларини корхона ўз

зиммасига олган. Ишчиларнинг фарзандлари эса болалар боғчаларида бепул тарбияланадилар.

Корхона маъмуриятлари билан тузилган жамоа шартномалари бўйича белгиланган имтиёзлар учун 60 миллион сўмдан зиёд маблағ, 12300 Америка доллари ажратилган.

Тармоқ ходимлари касаба уюшмаси вилоят кўмитаси раиси Анвар Ниёзов ютуқлардан кўра режалар, муаммолар ҳақида кўпроқ гапиришни ёқтиради.

— Шу кунларда бошланғич касаба уюшма кўмиталарининг диққат эътибори кўпроқ ишчиларни ижтимоий ҳимоялаш масалаларига қаратилляпти, — дейди у, — жамоа шартномаларига ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга қаратилган янги-янги моддалар киритилган.

Йил давомида касаллик варақаси олмаган ишчиларга бир ойлик иш ҳақи миқдорида мукофот пули берилляпти. Шу мақсадларга 100 миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди. Тармоқ вилоят кўмитаси ўз фаолиятида ишчи-хизматчиларнинг соғлигини муҳофаза қилишга катта эътибор бермоқда. Вақти-вақти билан ишчилар тиббий кўрикдан ўтказилади. Саломатликка зарар етказадиган жойларда ишлаётган ишчиларга сут-қатиқ маҳсулотлари берилляпти. Урганч тикувчилик фабрикаси, Хива гиламчилик

ишлаб чиқариш бирлашмаси, вилоят ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида соғломлаштириш бўлимлари ишлаб турибди. Ишчилар ишдан ажралмаган ҳолда даволанадилар.

Энгил саноат корхоналарининг касаба уюшма кўмиталари турли байрамлар, томошалар, хайрия тадбирлари ўтказишда фаоллик кўрсатишади. Мустақиллик кўни, Наврўз, Рўза, Қурбон ҳайити муносабати билан моддий ёрдам, мукофот тариқасида бир неча миллион сўм пул элга тарқатилди.

Шу билан бирга тармоқ ходимлари касаба уюшмалари олдида анчагина муаммолар, камчиликлар ҳам бор. Иқтисодий қийинчиликлар туфайли белгиланган айрим тадбирлар ҳамма вақт ҳам муддатида ўтказилмаётир. Нарх-навонинг ўсиб бориши натижасида ижтимоий ҳимоя учун ажратилаётган маблағларни ошириш айниқса қийинчилик туғдирмоқда. Шундай бўлса-да юқоридаги муаммоларни ечиш учун имкониятлар етарли. Чунки барча корхоналаримизда маҳсулот ишлаб чиқариш кундан кунга кўпаймоқда. Шундай экан, қимирлаган қир ошар, деганларидек, ишларимизни янада яхшилаш, ишчиларга янги имкониятлар яратишни давом эттираверамиз.

Ишхазар АҲМЕДОВ,
“Ишонч” мухбири.

БОЗОР иқтисодига ўтиш жараёнида деҳқонларни моддий жиҳатдан оғир аҳволда қолдирмаслик ҳўжаликлар раҳбарларининг оқилона иш тутишига, тадбиркорлиги, билимдонлиги ва меҳнаткашларга ғамхўрлигига боғлиқдир. Бу борада Самарқанд вилоятининг Нарпай туманидаги “Иттифок” жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси Ҳамиджон Шукруллаев ва ҳўжалик касаба уюшмаси раиси Худоёр Эрназаровларнинг ҳамкорликда олиб бораётган ишларидан жамоа ҳўжалиги аъзолари миннатдор.

Атрофи боғ билан ўралган ҳашаматли бинода эрта-индин раис бошчилигида ҳўжалик бошқаруви фаоллари иш бошлайдилар, деб туришган кишилар ҳайрон бўлиб қолишди. Бино битиши билан унга қишлоқ амбулаторияси қўчиб ўтди... Бу воқеани кўриб турган ҳўжалик меҳнаткашларининг раис Ҳамиджон Шукруллаевга бўлган ҳўрмат-эътиқодлари ун чандон ошди. “Раис деган мана шундай бўлади”, дейишди ўз раҳбарлари билан фахрланишиб.

ҲАМКОРЛИК

“Иттифок” жамоа ҳўжалигининг довуғи бир вақтлар бутун республикага ёйилган. “Миллионер ҳўжалик” деб ном ҳам олганди. Негаки, пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш эвазига жамғармада бир неча миллион сўмлаб пули бўларди. Шу туфайли раҳбарлари ҳамиша давранинг тўрида эдилар. Бироқ, қишлоқ ободончилиги, ижтимоий масалалар негандир қизиқтирмасди уларни. Йирик бир ҳўжаликда иккита мактаб, иккита болалар боғчасидан бошқа деярли йирикроқ бирор иншоот қурилмади. Ҳатто туман раҳбарларининг ташаббуси билан бошланган ўн гектарлик иссиқхона қурилиши ҳам ўн йиллаб олдинга силжимади. Энг ачинарлиси, қўшни Калинин номидаги жамоа ҳўжалиги қарийиб тўқсон фоиз газлаштирилгандан кейингина бу ҳўжалик марказига “зангори олов” аранг етиб келди.

Ҳўжаликка Ҳамиджон Шукруллаев раисликка сайлангач деҳқончилик ривожлантирилиши билан бирга қишлоқлар киф фасини яхшилаш, меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишга катта аҳамият берилди бошланди.

Излаган имкон топар, деганларидек бу ишлар бозор иқтисодига ўтиш арафаси ва жараёнига тўғри келса ҳам яхши бажарилмоқда. Ҳозиргача ҳўжалик хонадонларининг 95 фоизи газлаштирилган. Йил охиригача қолган 5 фоиз хонадон ҳам “зангори олов”дан баҳраманд бўлади. Қарийиб саксон фоиз қишлоқларга водопровод тармоқлари етиб борди. Барча ички қишлоқ йўллари асфальтланган. Иссиқхонанинг 2 гектари ишга туширилиб, унда қишин-ёзин турли хил сабзавотлар етиштириляпти. Зарафшон дарёси ёқасида 3 та ҳовуз қазилиб, балиқчилик йўлга қўйилди. 7 гектар теракзор барпо этилиб, унда 10 минг туп дарахт парвариш қилиняпти. Келгусида ҳўжалик меҳнаткашларининг уй-жойлари учун ёғоч шу ердан олинди. Ҳўжаликда 6 та мойжувоз 3 та тегирмон ишга туширилганлиги меҳнаткашлар учун айна мударо бўлди.

Шу йилнинг бошида яна бир хайрли ишга қўл урилди. Ҳўжаликда етиштирилган ҳосилни қайта ишлаш учун пахта тозалаш заводи қурилмоқда. Унинг ёнида ёғ ишлаб чиқариш ва йигирув цехларини барпо этиш режалаштирилган. Буларнинг ҳаммаси меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини яхшилаш мақсадида қилинаётган ишлардир.

Шуниси диққатга сазоворки, бу ишларда жамоа ҳўжалиги касаба уюшмаси кўмитаси раиси Худоёр Эрназаровнинг катта ҳиссаси бор. Аниқроғи, меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини яхшилаш, қишлоқ киф фасини ўзгартириш сингари долзарб масалалар ҳўжалик бошқаруви ва касаба уюшмаси ҳамкорлигида амалга ошириляпти.

Айниқса, ҳўжалик аъзоларининг моддий аҳволи ҳамиша бошқарув ва касаба уюшмаси эътиборида. Биргина ўтган йилнинг ўзида кам даромадли оишларни иқтисодий ҳимоялашга 1 миллион сўмдан зиёдроқ маблағ сарфланди. Саксонга яқин киши республикаимизнинг турли шаҳарларидаги сўхатгоҳларда саломатликларини мустаҳкамлаб қайтдилар. Пахта йиғим-терими даврида эса илғорлар мусобақаси ташкил этилиб, ғолиблар ҳар 10 кунда моддий ва маънавий рағбатлантириб борилди. Бундай мусобақа чорвадорлар ўртасида ҳам ташкил этилган.

Ҳўжалик бошқаруви ва касаба уюшмасининг ҳамкорликда иш олиб бориши улар ўртасида тузилган жамоа шартномасининг барча бандлари муваффақиятли бажарилишига кенг йўл очиб бераётир.

Ризо ХУДОЙҚУЛОВ,
“Ишонч” мухбири.

Тошкент вилояти, Бекобод туманидаги “Дилварзин” жамоа ҳўжалиги аъзолари амалдаги йилда янада самарали меҳнат қилиш, ҳосилдорликни ошириш учун тайергарликни ҳозирданоқ бошлаб юбордилар. Ҳўжалик касаба уюшмаси ташкилоти эса меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилиш, уларнинг маданий ҳордиқ чиқариб, соғлиқларини мустаҳкамлашларига бош-қош бўлмоқда.

Суратда: 14 йилдан бери ҳўжалик касаба уюшмасига раҳбарлик қилиб келаётган Мўйдинжон Болтабоев (чапдан иккинчи), С. Абдуллаева, А. Холматов, А. Ражаббоев каби фаоллар билан навбатдаги ўтказиладиган маданий тадбир режасини муҳокама қилмоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ҚОНУН
ТАРҒИБОТЧИЛАРИ
ЎҚУВИ

Меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақидаги янги Қонун қабул қилинди. Мутахассис ва раҳбарларни қонунлардаги янгиликлардан хабардор қилиш Жиззах вилоят касаба уюшмалари кенгазининг диққат-эътиборида. Шу сабабдан вилоят туманларида касаба уюшмасининг ўқуви бўлиб ўталяпти. Ўқув машғулотларига туманлардаги барча ташкилот ва

муассасаларнинг раҳбарлари, кадрлар бўлими бошлиқлари, ҳуқуқшунослар қатнашмоқда.

Навбатдаги ўқув Дўстлик туманида бўлди. Машғулотни вилоят касаба уюшмалари кенгаши раисининг ўринбосари А. Р. Ихтиёров “Ўзбекистон Республикаси меҳнат қонунларига киритилган ўзгартишлар ҳамда Ўзбекистон Республикасининг “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонуни ҳақида маъруза қилди.

“Ишонч” мухбири.

ИҚТИСОДИЙ
ИСЛОҲОТ ВА
ЖАМОА
ШАРТНОМАСИ

КАСАБА уюшмалари Наманган вилояти кенгазининг бўлиб ўтган семинар-кенгашида “Иқтисодий ислоҳот даврида жамоа шартномалари ва битимларининг ўзига хос мезонлари”, “Ходимларни соғломлаштиришда жамоа

шартномасининг ўрни”, “Меҳнат муҳофазаси бўйича битимлар жамоа шартномасининг узвий бўлини” каби мавзуларда маърузалар тингланди. Кўплаб саволларга батафсил жавоблар қайтарилди. Семинар кенгаш якуни бўйича вилоят касаба уюшмалари кенгазининг 1994 йил учун жамоа шартномалари ва битимларини тузишга оид алоҳида қўлланма ишлаб чиқилди ва у китоб ҳолида нашр этилди.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
“Ишонч” мухбири.

МУЛКЛАР ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРГА ЎТМОҚДА

Мулкчиликнинг янги шакллари бўй кўрсатаётган ҳозирги шароитда вилоятлардаги Давлат мулк қўмиталарининг олиб бораётган ишлари муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Мулкни бошқариш ва хусусийлаштириш қўмитасининг Фарғона вилояти бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Ҳабибулло Низомиддинов билан мухбириимиз Адҳам Даминовнинг мулоқоти ҳам айти шу мавзуда кечди.

— Ҳабибулло Зайниддинович бошқарманинг хусусийлаштириш борасидаги ишлари қандай амалга оширилмоқда?

— Республикаимиз Вазирлар Маҳкамасининг 443-сонли қарорига кўра аввало вилоятдаги маиший хизмат, "Ўзбексавдо" ҳамда маҳаллий саноат соҳаларидаги 2452 корхона ва иншоотларни хусусийлаштиришимиз керак эди. Биз ўтган йил сентябрдаёқ маиший хизмат соҳасидаги режалаштирилган 1456 ўрнига 1505 соҳани, маҳаллий саноат бўйича режадаги 38 тармоқни барчасини хусусийлаштириб бўлдик. "Ўзбексавдо" ташкилотларидаги кўзда тутилган 959 тармоқ ҳам октябрь ойида мулкчиликнинг янги шаклларига ўтказиб бўлинди.

Вазирлар Маҳкамасининг 44-сонли қарорига кўра "Ўзбекбирлашув", "Ўзбектайёрловсавдо", "Ўзбекмева-сабзавот" соҳаларидаги 1629 корхона ҳам ўз вақтида давлат тасарруфидан чиқардик. Умуман, олганда вилоятимизда 4081 ўрнига 4158 корхона ва ташкилот давлат тасарруфидан чиқарилиб, режа 101 фоизга бажарилди.

— Бу жараёни амалга оширишда кўпроқ нималарга эътибор бераяпсизлар?

— Биз хусусийлаштираётган корхоналардагиларнинг хоҳишига қараб уларни кўпроқ меҳнат жамоаларига жамоа мулки ёки айрим шахсларга хусусий мулк қилиб бермоқдамиз. Қарорларда кўрсатилгандек, озчилик, яъни 1-3 киши ишловчи қишлоқлардаги маиший хизмат ўринлари эгаларига бепул шахсий мулк қилиб берилмоқда.

Хусусийлаштириш бўйича тушган аризаларни 2 ой ичида ниҳоясига етказаямиз. Бу ишларни тез ва соз амалга ошириш учун барча туману шаҳарларда ўз одамларимиз бор. Хусусийлаштириш ишлари Фарғона, Марғилон, Қўқон шаҳарларида, Қува, Охунбобоев, Бағдод туманларида жуда яхши ташкил этилди. Уларни уюштиришда ходимларимиздан А.Абдуқаҳҳоров, Г.Муҳамедова, С.Дадажонов, Х.Абдуллаев, Ў.Давронов, Ф.Абдуллаев кабилар сидқидилдан меҳнат қилишмоқда.

— Хусусийлаштириш жараёнида кимларгадир имтиёзлар ҳам берилаяптими?

— Мулкни асосий воситаларининг 70 фоизи олувчиларга бепул берилаяпти. Агар сотилаётган мулк қиймати 20 миллиондан ортиқ бўлса ва уни меҳнат жамоаси бирданига тўласа, мулк баҳоси 15 фоизга арзонлаштирилади. Агарда сотилаётган корхона ва иншоотларни меҳнат жамоаси олаётган бўлса, ошхона, клуб, кутубхоналар уларга бепул берилди.

— Ўз хизматчиларинингизни бозор иқтисоди шароитида қай тарққа ҳимоя қиляпсизлар?

— Маошдан ташқари ойда 4400 сўм тушлик пули бераяпмиз. Ҳар кварталда эса қўшимча бир ойлик маош олишади. Республикаимизнинг мустақиллик куни арафасида ҳар бир ходим бир ойлик маош билан мукофотланди.

— Жамоанингизни хусусийлаштириш борасидаги ютуқларининг сирини нимада?

— Биз хусусийлаштириш тўғрисидаги Вазирлар Маҳкамаси ва Президентимиз Фармонларини ижро этишда бевосита вилоят ҳокимияти раҳбарлигида иш олиб бормоқдамиз. Шаҳар ва туман ҳокимияти раҳбарлари билан узвий боғланиб, улар билан олиб борилган ташкилий ишлар натижасида, уларнинг ёрдамлари самарасида бугунги кўрсаткичларга эришдик.

Аввало ҳамма нарсасида жиддий қараш керак. Давлатимизнинг хусусийлаштириш ҳақидаги илк қарорлари 1991 йил ноябрда чиққан эди. Биз 1992 йилда иш бошлаганимиз. Шунда дарҳол туманларга ўз одамларимизни юбориб, чуқур тарғибот олиб бордик. Натижада ўтган йил Республикада биринчи бўлиб режани бажардик. Июнда водий вилоятлари бўйича хусусийлаштиришга бағишланган республика семинарларининг Фарғонада бўлиши ҳам бежиз эмасди.

— Сўхбат учун раҳмат!

Тошкентда саноатчилар ва ишбилармонларнинг халқаро конгресси кенгашининг йиғилиши бўлиб, унда Оврупо, Осиё мамлакатлари ва Марказий Осиё минтақаси давлатлари вакиллари қатнашдилар. Шу тадбир очилиши арафасида "Иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонга имзо чеккан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов анжуманда нутқ сўзлади.

Республикаимиз бозор механизми самарали ишлашини таъминлаш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнларини жадаллаштириш учун зарур бўлган шарт-шароитлар яратиб бериш заруратидан келиб чиқиб, иқтисодий ислохотларнинг иккинчи босқичига қадам қўйди. Бу хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва республикаимизда ишбилармонликни ривожлантириш заруратидан келиб чиқди. Чунки Ўзбекистон табиий-иқтисодий ҳамда минерал-ҳомашё ресурсларига бой мамлакат. Фақат ҳозирги кунгача аниқланган 720 турдан кўп минерал ресурслар заҳиралари қийматини мутахассислар тахминан 3 триллион доллар, деб белгилашди. Мис, кумуш, кўрғошин, вольфрам, табиий газ ва бошқа бир қанча фойдали

қазилмалар заҳиралари бўйича мамлакатимиз дунёдаги етакчи ўринлардан бирини эгаллаб келяпти. Ўзбекистон жаҳонда олтин қазиб олиш бўйича еттинчи ўринда, олтин заҳираси бўйича эса бешинчи ўринда туради.

Республиканинг бозор иқтисодиётига ўтиш қоидалари ва шакллари тўғри белгилан, бозор муносабатларини аста-секин шакллантириш туфайли Ўзбекистонда ўтган йили иқтисодий кўрсаткичлар таназзули тўхтатилди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш эса муайян даражада ўсди. Масалан, 1993 йилда саноат ишлаб чиқариш ҳажми 1992 йилга нисбатан 4,1 фоиз, шу жумладан ёқилғи саноатида 12 фоиз, машинасозлик ва металл қайта ишлаш тармоқларида 8 фоиз, енгил саноатда 7,5 фоиз юқори бўлди. 4 миллион 200 минг тоннадан ортиқ нафта тайёрланди.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси бозор муносабатларига кенг йўл очиб берди. Ўзбекистон иқтисодиёти негизини Конституциянинг 53-моддасида айtilганидек, бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Давлат истеъмолчиларининг ҳуқуқи устунлигини ҳисобга олиб иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат эркинлигини барча мулк шакллариининг тенг ҳуқуқлилигини ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилишини кафолатлади. Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир.

Республикада хорижий сармоя иштирокидаги 900 дан ортиқ корхона рўйхатга олинган. Туркия, Германия, Франция, Буюк Британия, Голландия, Австрия, Корея Республикаси, Хитой, Индонезия, Малайзия, Ҳиндистон билан икки томонлама битимлар имзоланган. Республика бугунги кунда 70 дан ортиқ хорижий банклар билан алоқа ўрнатган. Ташқи савдо обороти кўпайиб, ҳозир деярли 1,7 миллиард долларни ташкил этади. 50 дан ортиқ мамлакат фирмалари ва компаниялари билан иқтисодий алоқалар ўрнатилган. МДХ мамлакатлари билан бўлаётган савдо-сотиқ алоқалари ҳам муҳимдир. Аввал собиқ Иттифоқ республикалари билан савдо-сотиқда нисбат биз учун салбий бўлиб, мамлакатимизга ташқарига

чиқарилганидан кўра кўпроқ маҳсулот келтирилган бўлса, 1993 йили четга чиқарилган маҳсулотнинг келтирилган маҳсулотдан 300 миллиард сўм кўп бўлиши таъминланди. Фаол савдо баланси яратилди. 1993 йилда қишлоқ хўжалик корхоналарининг катта қисмини ташкил этувчи давлат хўжаликлари нодавлат типидagi турли хил хўжаликларга айлантирилди. 734 давлат хўжалиги базасида 322 жамоа хўжалиги, 313 ширкат, 99 ижара ва бошқа қишлоқ хўжалик корхонаси ташкил топди. Ходимларнинг мулки 764 фермерга берилди.

Миллий даромаднинг давлат тасарруфида бўлмаган тармоқлари улуши деярли 40 фоизни ташкил этади. Давлат тасарруфида бўлмаган сектор ҳозирги вақтда етиштирилаётган сугнинг тўртдан уч қисмини, сўштининг салкам 70 фоизини, картошканинг 40 фоизини, мева-сабзавотнинг ярмидан кўпрогини бермоқда. Фуқароларнинг давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнига эркин қатнашиши имкониятини берадиган ёпиқ усулдаги ҳиссадорлик жамиятларини очиқ жамиятларга айлантиришни қайта тузиш назарда тутилмоқда. Республика жамғарма биржаси ташкил этилади ва хусусийлаштириладиган корхоналарнинг акциялари туркуми жойлаштирилиши таъминланади. Ташкил этиладиган ва қайта ту-

зиладиган ҳиссадорлик жамиятларининг акцияларини чиқариш ва уларнинг эркин сотиши таъминланади. Савдо ва хизмат кўрсатиш тармоқлари шунингдек, улар жойлашган ер

участкаларини танлов асосида хусусий мулкка айлантиришга рухсат этилади.

Хусусийлаштирилган корхоналар ва хусусий шахсларга акцияларни эркин сотиш ҳуқуқи берилади. Улар беш йил муддатга солиқ тўлашдан озоддирлар.

Яна бир муҳим томони шундаки, Фармонга мувофиқ фаолият кўрсатишнинг айрим турлари билан шуғулланишга махсус рухсатномалар бериш жараёни соддалаштирилди. Фармон иловаларида ишлаб турган давлат концернлари базасида ташкил этиладиган ишлаб чиқарувчиларнинг уюшмалари рўйхати аниқ қилиб кўрсатилган. Рухсатнома бўйича МДХ мамлакатларига экспорт қилинадиган молларнинг рўйхатлари кўрсатилган, молларнинг экспорт қилинишига солинадиган вақтинча божхона солиқлари миқдори, МДХ мамлакатларига чиқариладиган молларни ҳам қўшган ҳолда аниқлаб берилган ва ниҳоят Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларига чиқарилиши тақиқланган буюмлар ҳамда маҳсулотларнинг рўйхати санаб ўтилган.

Республика Президенти Ислам Каримовнинг саноатчилар ва ишбилармонлар халқаро конгресси кенгашининг йиғилишида сўзлаган нутқида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш, хусусий мулкни мустаҳкамлашнинг асосий йўналишлари аниқ-равшан таърифлаб берилган.

Президентимизнинг "Иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонини амалга ошириш қисқа муддат ичида республика иқтисодиётини янада самарали ривожлантириш, моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва халқ эҳтиёжларини тўла қондириш имкониятини беради.

Элбек КАРИМОВ,
"Ишонч"нинг сийёсий шарҳловчиси.

ДАВР ТАҚОЗОСИ

— Шакарбой Исроилович, хўжалик ҳақида, унинг ишлаб чиқариш кучлари, эришган ютуқлари, илгор кишилар, даромад ва буромад тўғрисида гапириб берсангиз.

— Хўжалигимиз ташкил бўлган вақтда бу ердаги битта вагон уй пахтачилик, галлачилик, бедачилик, полизчилик, сабзавотчилик билан шуғулланаётган механизациялашган бригадалар учун “бош штаб” вазифасини ўтаган экан. Кейинчалик ана шу вагон-уй ўрнида бутун бошли посёлка барпо этилган. Хўжалигимизнинг 4361 гектар сугориладиган ери бор. Шундан 2973 гектари пахтазор, 600 гектари галлазор, 14 гектари бог, 750 гектари бедазор, 70 гектари полиз ва сабзавот майдонларидир.

Ўтган йили пахтакорларимиз давлатга 5752 тонна “оқ олтин” етказиб берди ва режани 137 фоизга уддалади. Шунингдек, макка дони топшириш 152 фоизга, сабзавот 156 фоизга, хўл мева 160 фоизга, сут 100 фоизга бажарилди. Хўжалигимиз 1992 йилда режадаги 55 миллион ўрнига 186 миллион 125 минг сўм даромад қилган бўлса, 1993 йили 771, 2 миллион ўрнига 794 мил-

лион сўм даромад қилди. Яъни йилни 23 миллион сўм соф фойда билан якунладик. Режани ошириб бажарганимиз туфайли иштиёримизда 1992 йилдан 261 тонна, 1993 йилдан 477 тонна пахта толамиз бор. Уни харидор топиб, ҳар тоннасини бир миллион уч юз минг сўмдан сотмоқчимиз. Ўшанда пахта толамиздан хўжалигимиз 958 миллион сўм қўшимча даромад қилган ҳисобланади. Натижада янги техникалар сотиб олишга, ўзларига биркитилган пахта майдонларининг ҳар гектаридан 24-25 центнердан ҳосил олишиб йиллик режани 120-134 фоизга уддалашди. Терим вақтида механизаторларни, терим машинистларини, илгор теримчиларни рағбатлантириш мақсадида уларга 76 қоп ун, 3,5 тонна мой арзонлаштирилган нархда, шунингдек, ҳар бирига 10 килограммдан гурунч тарқатилди. Бу тадбир хўжаликда терим суръатига ижобий таъсир қилди.

«НАВБАҲОР» — 20 ЁШДА

БУНДАН 20 йил бурун Жиззах даштида “Навбаҳор” хўжалиги ташкил этилган эди. Ўшандан кейин вилоятда янги ерларни ўзлаштириш кенг суръатларда олиб борилди. Ўйлаб янги хўжаликлар ташкил бўлди. Бу хўжаликлар заминиди Зарбдор, Арнасой, туманлари ташкил топди. Шу таҳлитда вилоят халқ хўжалиги тез суръатларда ўсаяпти.

Мухбириимиз яқинда Жиззах вилояти ташкил топган кезларда тузилган Пахтакор туманидаги “Навбаҳор” ширкат хўжалиги раҳбари Шакарбой Исроилов билан мулоқотда бўлди.

уй-жойлар, маиший бинолар қуришга имкон тугилади.

Бугун хўжалигимиз ишлаб чиқаришига муносиб ҳисса қўшаётган кишилар хусусида гапириш ўринли. Айниқса чорвачиликни ривожлантириш ишига Синдор Бозоров, Хусан Бўтаев, Санам Каримова, Ўрозгул Иброҳимова, Меҳри Даминова, Тўти Абдурахимовалар муносиб ҳисса қўшмоқда. Пахтачилик бўйича Зокир Яхшибоев, Аббос Салаев, Файзи Юсупов, Шавкат Эшматовларнинг номларини ҳурмат билан тилга олиш мумкин. Бу ишбилармон бригадалар

— Иқтисодий қийин шароитда меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш бош масаласи бўйича қандай ишлар амалга оширилмоқда?

Бу масала хўжалик раҳбариятининг эътиборида турибди. 14 нафар уруш ва меҳнат ногиронларига бир тоннадан хашак бепул берилди. 300 хўжаликка 1,5 тоннадан арзонлаштирилган нархда хашак тарқатилди. Аҳолига 20 тонна пиез бозор нархидан пасайтириб сотилди. Наврўз кунини ёрдамга мухтож 36 оилага, 8 нафар уруш қатнашчисига, 7 нафар афгон

жангчисига, Галаба кунини 19 кишига, мустақиллик кунини 23 кишига, қариялар ва Конституция кунини 10 кишига ёрдам пули берилди. Тўраев ва Қодировларнинг оила аъзоларига турли кийим бошлардан ёрдам кўрсатилди. Камдаромадли тўрт оилага 65-70 минг сўмдан ёрдам кўрсатилди. Аълочи ва юқори синф ўқувчиларига 700 сўмдан стипендия берилляпти.

Хўжалигимизда 490 та уй бор. Давлат ҳисобидан қурилган бу уйлар хусусийлаштирилди. Қолган уйлар 274 кишига 50 фоиз арзонлаштирилган нархда сотилди. 120 кишига уй қуриш учун ер участкаси ажратиб берилди.

Хўжалик хонадонлари тўлиқ газлаштирилди, тоза ичимлик суви билан таъминланди, кўчалар асфальтланган. Савдо дўконлари, нонвойхона, қассобхона, ошхона, почтахона, маиший хизмат кўрсатиш уйи, маданият саройи меҳнаткашлар хизматида. 200 ўринли 2 та богча, 800 ўринли мактаб, 15 ўринли мусиқа мактаби ёшларнинг энг азиз ва сеvimли жойлари ҳисобланади. Жиззах устки трикотаж фабрикасининг кийим тикиш цехи хўжалик кўргонида фаолият кўрсатаёпти.

— Вақтли нашрларга обуна қандай ташкил бўлди?

— Жами 15 хонадон 1994 йил учун “Ишонч”га бепул обуна қилинди. Бундан ташқари Зулқарнай Уматов, Зокир Яхшибоев, Файзи Юсупов, Холбуви Рустомов, Райҳон Ҳакимов каби 18 нафар меҳнат илгорлари хўжалик ҳисобидан республикамизнинг турли газета ва журналларига бепул обуна қилинди.

Сухбатдош: Алибой ЭРГАШЕВ, “Ишонч” мухбири.

«Илҳом»нинг эзгу мақсадлари

ҚАРШИ шаҳридаги “Илҳом” хусусий фирмаси ўз фаолиятини яқинда бошлади. Шувақтгача оддий дорихоналарнинг бири сифатида кўп қатори кун кечирарди. Юқоридан ўлчаб берилган дори-дармонларни мижозларга сотишарди. Сир эмас, керакли дорилар кам, сўровчилар эса кўп. Таъминот ҳам ой сайин қийинлашиб борарди. Дорихона мудири Очил Халилов бундай шароитда бирон бир иш қилиш мушкул эканлигини яхши тушунарди. Давр эса ишбилармонликни тақозо этмоқда. Ана шу сабабларга кўра жамоа ходимлари дорихонани хусусийлаштиришга аҳд қилишди. Дори-дармон сотиш ва уни тайёрлаш билан шуғулланувчи “Илҳом” хусусий фирмаси шу тарзда пайдо бўлди. Фирма 1993 йил 17 августда Қарши шаҳар ҳокимлигида рўйхатдан ўтказилди. Бир ҳафтадан кейин эса савдо-сотиқ қилиш ва товар алмашувда қатнашиш учун рухсатнома олди. Октябрь ойида эса республика Соғлиқни сақлаш вазирлигидан ишлаб чиқариш ва дориларни “Фармация” ишлаб чиқариш бирлашмаси лабораторияси текширувидан кейин сотиш ҳуқуқини берадиган рухсатнома олинди.

— Қисқа фурсат ичида, дейди фирма директори Очил Халилов, МДХ давлатларидаги анчагина фирма ва компаниялар билан алоқа ўрнатдик. Новосибирскдаги “Сибфирма”, Москвадаги “Феникс-Нарис” бирлашмаси, Олтойдаги “Алтуз” бирлашмаси, Уфа шаҳридаги “Руно” ассоциацияси, Тошкентдаги “Ибн Сино” тижорат фирмаси ва Ўзбек-Британия “Темур” қўшма корхонаси шулар жумласидандир. Октябрь ойида 25 миллион сўмлик, ноябрда 9, декабр ойида эса 30 миллион сўмлик зарур дори-дармонларни шаҳримизга олиб келдик. Октябрь-ноябрь ойларида аҳолига 19 миллион сўмлик дори-дармонлар сотдик. Шартномага мувофиқ тез кунларда “Феникс-Нарис” фирмаси бизга яна 100 миллион сўмлик дори етказиб беради.

Аҳолига керакли дори-дармонларни етказиб беришимиз билан биргаликда уларни тайёрлаш технологиясини ҳам ўзлаштирмоқчимиз. Ҳозир 20 хилдаги суюқ дорилар, порошоклар ва малҳамлар тайёрлаб сотаяпмиз. Аҳолига пуллик хизмат қиладиган ЭКГ, манипуляция ва уқалаш бўлимларини ташкил этдик. Соғлиқни сақлаш вазирлигининг рухсатномаси берилгач тез кунларда бу бўлимлар иш бошлайди. Бешкент шаҳридаги доривор гиёҳлар етиштириш билан шуғулланувчи “Сайдана” хусусий фирмаси билан шартнома тузганмиз. Ўсимликлардан мураккаб усулда настойкалар олиш учун зарур ускуналар излаяпмиз. Йирик корхоналарнинг маъмурияти билан келишиб жойларда дорихоналар очаяпмиз.

Биз савдо билан бир қаторда ишлаб чиқариш билан ҳам шуғулланамиз. Масалан, Новосибирскдан новокаиин порошogi келтириб, тайёр ҳолда чиқарамиз. Жамоамизда 11 киши бор.

“Илҳом” фирмаси қисқа вақт ичида амалга ошираётган ишлар эзгу мақсад ва шароит, имконият муштарақ бўлса ҳар қандай муаммони енгил мумкинлигини кўрсатмоқда. Зеро мамлакатимиз тараққиёти ва халқимизнинг фаровонлигига шу йўллардан борилгусидир.

Муродилла Кенгбоев, “Ишонч” мухбири.

Яхши ишлаб, яхши яшаймиз

БАҲОДИР Абдуллаевнинг Бекободдаги темирбетон ва қурилиш маҳсулотлари комбинатига директор бўлиб ўтганига икки йил бўлди, ҳоло.

Ишбилармон раҳбарнинг ташкилотчилик фазилати, жойлардаги корхоналар билан алоқа ўрната олиш қobiliяти қўл келди. Натижада комбинат хомашё танқислигидан қутилди, маҳсулот ишлаб чиқаришдаги узилишлар йўқолди. Шунинг учун ойлик, йиллик режалар доимо ошиги билан бажариб келинмоқда.

Меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилишни тўғри йўлга қўйиш ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидан бири. Сирдарё вилояти, Боевут туманидаги жамоа хўжаликлари Тожикистон республикасининг қўшни туманлари билан тузилган шартномалар асосида комбинат ишчилари мева, сабзавот ва арзон нархларда гўшт сотиб олаяптилар. Иссиқхонада етиштирилган цитрус мевалари ишчиларга ярим баҳода сотилмоқда. 90 фоиздан ортиқ ишчилар дала ҳовли билан таъминланган.

Комбинат одатдаги “ПТК-59” плиталари, сув ўтказгич лотоклар шахсий уй қурувчилар учун темирбетон маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда. Аҳолини иш билан таъминлаш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлар ишга солинди. Комбинатга қарашли маҳсус бинода дастлабки маҳсулот—эркаклар ва аёллар пайпоқлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу ерда камида 20 киши меҳнат қиладди. Темирчилик цехи ўроқ, чопқи, пичоқ каби миллий асбоб-ускуналар ишлаб чиқара бошлады.

Темир ҲАЙДАРОВ, “Ишонч” мухбири.

ЯНГИ ЦЕХ

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ.

Урганчдаги ипак ишлаб чиқариш бирлашмасида янги цех ишга тушди. Бирлашма маъмуриятининг тадбиркорлиги туфайли очилган бу янги цех урганчлик бир қанча қизларни иш билан таъминлаш имконини берди. Хонатлас тўкишга мослашган ушбу кичик корхона эндиликда Хоразм воҳасида бу матонинг тақчиллигига барҳам беради.

Суратда: бир иш кунинида 3-3,5 погон метр хонатлас тўкиб илгорлар сафида бораётган Дилдора Дўсқонова. Дилдора ва унинг дугоналари кўлида сайқал топаётган хонатласлар яқин кунларда аёлларимиз эгинини безайди. Дилдора ва унинг дугоналарига ўзбек қизлари ардоқлаб қиядиган хонатласларни кўплаб ишлаб чиқаришларида омад ер бўлаверсин.

Д. АБДУРАИМОВ (Ў.А) олган сурат.

Саволга Ўзбекистон Республикаси алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси Тоҳиржон Назаржонов жавоб беради.

Радио-телефон алоқалари соҳасида ишлаётган монтерларнинг ойлик маошлари қандай белгиланади ва у ҳозирда қанча сўмни ташкил этади? Улар 40 — 50 чақиримлаб пиеда юриб, симёғочларда сим улайдилар, ишдан чиққан симёғочларнинг ўрнига янгисини ўрнатиш ишларини совуқни-совуқ, иссиқни-иссиқ демай адо этадилар. Уларни транспорт, махсус кийим-кечак, пойафзал билан таъминлаш қандай аҳволда? Бизда эса бу иш 2 — 3 йилдан буён ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Монтерлар неча ёшдан пенсияга чиқишлари керак?

Нурмат САМАДОВ,
Қашқадарё вилояти, Қамаш
туманидаги "Марксизм" жамоа
хўжалиги.

— 1993 йилнинг 1 декабридан Қишлоқ жойларида узок Ўзбекистон Республикасида алоқа шахобчаларига бориб монтерларнинг энг кам иш ҳақи меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф жадвали бўйича 24300 сўм-купон бўлди, 6- даражали алоқа монтериға 45684 сўм-купон белгиланди. Қашқадарё вилояти электр алоқаси давлат корхонасида энг кам иш ҳақи 28125 сўм қилиб белгилангани ва тармоқ коэффиценти 1,014 қўлланилганлиги ҳисобга олинса, Сизнинг ойлик маошингиз 53718 сўм бўлади. Бундан ташқари ойига 6000 сўм овқат пули берилади. 1994 йилнинг 1 январидан бошлаб эса меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф жадвалига биноан ойлик маош 56400 сўм бўлиши керак, 1,014 тармоқ коэффиценти билан 57300 сўмни ташкил этади. Овқат учун ойига 12000 сўм, кўп йиллик иш фаолияти учун (20 йилдан кўп ишлаганлик учун) 15 фоиз қўшимча пул берилиши режалаштирилган.

Махсус кийим-кечак, пойабзаллар ва бошқа ҳимоя воситалари бепул берилиши лозим. Алоқа монтерлари учун ип-газламали костюм 12 ой муддатга; чармли ботинка 12 ойга; қўлқоп 3 ойга; пахталик иссиқ гуппи 36 ойга; пахталик иссиқ шим 36 ойга; 1993 йили алоқа монтерлари учун меъерида белгиланган комплектдан костюм берилди. Бозор иқтисодиётидаги танқисликлар, мавжуд қийинчиликлар туфайли керакли махсус пойабзаллар ва иссиқ кийимларни етарли миқдорда сотиб олишнинг иложи бўлмади. Бу муаммони республика миқёсида ҳал этиш учун махсус кийим-кечакларни кичик корхоналарда тикиш ва тайёрлаш чоралари қўрилмоқда. 1994 йилга тузиладиган жамоа шартномасида ишчиларга махсус кийим-кечак ва пойабзаллар беришнинг иложи бўлмаган ҳолда ҳимоя воситалари баҳоси миқдорида қоплама пуллари бериш тadbирлари белгиланмоқда. Алоқа монтерларини 55 ёшдан имтиёзли пенсияга чиқариш учун Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлигининг 1993 йил 25 февралдаги 25/8 сонли қарорига мувофиқ шу вазирликнинг меҳнат шaroитларини текшириш бошқармаси Қашқадарё вилоятидаги лабораторияси томонидан алоқа монтерларининг меҳнат шaroитларини текшириб, зарар етказувчи воситалар мавжудлиги аниқлангандан сўнг имтиёзли пенсияга чиқариш Рўйхатиға киритиш ҳақида ҳулоса берилиши лозим. Бундан ташқари Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1993 йил 3 сентябрдаги "Фуқароларни давлат пенсияси таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг кучга кириши ҳақидаги қарорнинг 8 — бандига мувофиқ корхона ва ташкилотларга оғир ва зарарли меҳнат шaroити хизматидаги ишчи-хизматчиларга муддатидан олдин корхона ҳисобидан имтиёзли пенсия тайинлаш ва нафақа бериш ҳукуқи берилган.

Саволларга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши ҳуқуқ бўлими мудири Ҳамидулла Пиримкулов жавоб беради.

Маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатиш ҳақида маълумот берсангиз.

Марҳабо ЖАМОЛОВА,
Жиззах вилояти,
Жиззах шаҳри.

Меҳнат ҳақидаги қонунлар қониқарсиз натижа берганда; мажмуининг 43-моддасига 3. Илгари шу ишни кўра ишчи ходимни бажариб келган ходим ишга маъмурият ташаббуси билан қайта тикланганда; бўшатишда шу корхона, 4. Касаба уюшмаси муассаса, ташкилот касаба қўмитаси мавжуд бўлмаган уюшмаси қўмитасининг корхона, муассаса, олдидан розилигини олиш ташкилотдан ҳар қандай асос зарур. Айни вақтда шу бўйича ишдан бўшатишда; модданинг ўзи қайси ҳолатлар бундай қоидадан 5. Корхона, ташкилот, муассаса, тармоқ, мустаснолигини ҳам санаб ваколатхона ва бошқа алоҳида ўтади. Булар: бўлим ва бўлинманинг раҳбари, унинг ўринбосари, ташкилот тугатилганда; давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, шу пайтида белгиланган синовнингдек, фуқароларнинг

жамоат бирлашмалари лавозимига сайлаб, тасдиқлаб ёки тайинлаб қўядиган раҳбар ходимлар ҳар қандай асос бўйича ишдан бўшатишда;

6. Интизом тўғрисидаги низом бўйича ишдан бўшатишда, башарти ишдан бўшатиш шу низомда корхона, муассаса, ташкилотнинг касаба уюшмаси қўмитаси билан келишишлиги кўрсатилмаган бўлса;

7. Ўриндошлик тарзда ишламайдиган бошқа ходимнинг қабул қилиниши муносабати билан ўриндошлик асосида бажарилаётган ишдан, шунингдек, меҳнат шартларига кўра ўриндошлик иши чекланиши муносабати билан ишдан бўшатишда.

Дам олиш кунини ишлаган ходимга қандай ҳақ тўланади?

Рухсора ЖАМИЛОВА,
Самарқанд вилояти,
Жомбой тумани.

Одатда дам олиш ёки 1. Ишбай ишловчиларга байрам кунлари ходимни ишбай битимининг камида ишга жалб қилишга йўл икки ҳисса миқдорида; қўйилмайди. Иш график 2. Соатбай ёки кунбай бўйича тартибга ставкалар бўйича ҳақ солинадиганлар бундан тўланадиганларга шу мустаснодир. Қолган ставкаларнинг камида икки ҳолларда эса фақат ишлаб ҳисса миқдорида; чиқариш зарурияти билан 3. Ойлик маош оладиган қонунчиликда белгиланган ходимларга башарти тартибда дам олиш ёки байрам кунини, иш вақтининг байрам кунлари ишга жалб ойлик ҳажми доирасида қилиш мумкин. бажарилган бўлса —

Меҳнат ҳақидаги маошдан ташқари соатбай қонунларимиз мажмуи 76- ёки кунбай ставканинг моддасининг янги камида бир ҳисса таҳририга биноан дам олиш миқдорида ва башарти кунини ишлаганини бошқа ойлик иш нормасидан дам олиш кунини бериш билан ортиқча иш бажарилган ёки томонларнинг бўлса, маошдан ташқари келишувига мувофиқ пул соатбай ёки кунбай шаклида, лекин икки ҳисса ставканинг камида икки ҳақ тўлаш билан ҳисса миқдорида; қопланади. Байрам кунини ишлаган

Байрам кунини ходимнинг хоҳишига қараб, ишлаганлиги учун (109- унга бошқа дам олиш кунини модда) камида икки ҳисса берилиши мумкин. Бунда миқдорида ҳақ тўланади. байрам кунини ишлагани учун

Икки ҳисса тўлашнинг бир ҳисса миқдорида ҳақ тартиби қуйидагича: тўланади.

Ёш болам билан узок муддатли таътилга чиққандим. Мактаб директори чақириб, ишдан бўшатишганимни айтди. Ахир фарзандим чақалоқ-ку? Шундай иш тутиш мумкинми?

М. РУСТАМОВА,
Самарқанд вилояти,
Ургут тумани.

Амалдаги меҳнат ҳақидаги ишдан бўшатдик, деб айтган қонунлар мажмуининг 197- кунлари (яъни 1993 йил 1 моддасига биноан ҳомиладор, ноябрь кунидан) амалда боласи уч ёшга тўлмаган бўлган қонунчилик ишчи аёлларни, елғиз оналарнинг ходимни меҳнат таътилида эса боласи 14 ёшга тўлмагунча ёки вақтинча ишга (ногирон боласи 16 ёшга қобилиятсизлик даврида тўлгунга қадар) маъмурият маъмурият ташаббуси билан ташаббуси билан ишдан ишдан бўшатишни ман этади. бўшатишга йўл қўйилмайди. Кўриниб турибдики, Корхона, ташкилот, маъмурият сизнинг меҳнат муассасанинг тугатилиши ҳуқуқингизни қўпол равишда бундан мустасно, лекин бузган.

юқоридаги вазиятдаги Масалани ҳал қилиш учун аёлларни албатта ишга даъво аризаси билан судга жойлаш шарт билангина мурожаат этсангиз ижобий ишдан бўшатишга йўл натижага эришасиз. қўйилади.

Бундан ташқари, сизни

• Саҳифани касаба уюшмаси ва мухбирлар билан ишлаш бўлими тайёрлади.

МИЖОЗИНГИЗНИ БИЛАСИЗМИ?

ХАЛҚ табобатининг энг мураккаб масалаларидан бири — мижоз масаласидир. Мижоз, биринчидан, табобат вакили, табиб ёки шифокор тўғри ташхис қўйиши ва дори-дармонлар, тиббий муолажаларни оқилона белгиллаши учун зарур бўлса, иккинчидан, бемор ўз мижозини билиши, касалликни чекинтириши ва янги касалликлар келиб чиқишининг олдини олиши учун аҳамиятлидир.

Мижоз арабча “аралаш”, латинча “темперамент” маъносини билдиради. Мижоз таълимоти моддийлик ва унинг бир моддадан иккинчи моддага ўтиши ҳақидаги тушунчанинг тарихий тараққиёти билан боғлиқдир.

Халқ табобатида Луқмони Ҳаким “одам вужуди қарама-қаршиликлардан иборат, агар қарама-қаршиликлар, иссиқ билан совуқ, суяқ билан қуюқ, аччиқ билан ширин ва бошқаларнинг бир-бирига нисбати баб-баравар бўлса, мутаносиб киши касал бўлмайди. Мувоzanат бузилса, иссиқлик ошса — совуқлик етишмай қолиши, киши касал бўлиши табиий ҳолдир”, деб таълим берган эди.

Буюк табиб Абу Али ибн Сино мижозга таъриф беришича “унсурларнинг энг майда бўлақларидаги қарама-қарши кайфиятларнинг бир-бирига таъсири маълум бир чегарага етганда пайдо бўладиган кайфиятга мижоз”, дейилади.

Абу Али ибн Сино унсурларнинг дастлабки қувватини тўртга бўлган: иссиқлик, совуқлик, ҳўллик ва қуруқликдир.

Баданимиздаги тўқималар ва аъзолар турли ҳаракат ва намликка эгадирлар. Ибн Сино “иссиқ” аъзолар деб аввало юрак, қон, жигар, ўпка, мушак, талок, буйрак, шох томир, тери ва кафтни айтади. Шиллиқ, ички ёғ, соч, суяк, тоғай, чандир, асабни “совуқ аъзолар”, деб ҳисоблайди. Масалан, оёқлар совуқ, бош эса иссиқ. Шунинг учун оёқни иссиқроқ, бошни эса совуқроқ сақлаш лозимлиги тўғрисида халқда ҳикмат бор.

Одам мижозини аниқлашда унинг ёши, жинси, терисининг ранги, мўйи, кўзининг ранги, яшаётган мамлакатнинг об-ҳавоси, ейдиган овқати, яшаш шароити, муҳити ҳам ҳисобга олинади. Йигитлар ва болаларнинг мижози иссиқ, уларнинг кайфияти кўтаринки, ўрта ёшли ва қари одамларнинг мижози эса совуқ бўлади.

Эракаларда мижоз қуруқ ва иссиқ, аёлларда совуқ ва ҳўл бўлади. Юмшоқ ва семиз баданининг мижозида совуқлик ва ҳўллик бўлади. Гавда тузилиши ориқ бўлган кишиларнинг мижози қуруқ бўлади.

Қон томирлари бўртиб турган, кенг жойлашган бўлса, бу мижоз совуқликнинг аломатидир.

Ибн Сино мижозни тери рангига қараб аниқлашни баён этган. Аммо тери рангига қараб мижозни аниқлашда мамлакат об-ҳавоси таъсири ҳам ҳисобга олишлик маъқулдир.

Мижозни мўйга қараб ҳам аниқлаш мумкин. Мўйи оқ киши совуқ мижозли, мўйи қора киши эса иссиқ мижозлидир. Малла рангли мўй совуқлик камлигини, қизил рангли мўй эса иссиқлик камлигини билдиради.

Мижози иссиқ бўлганлар совуқ мижозли таомларни, ҳўл мижозлилар иссиқ мижоз таомларни истеъмол қилишлари керак. Семиз кишилар муздек сувни кўп ичиши мумкин, бошқарларга эса бу зарар қилади.

Мижоз руҳий фаолиятлардан бирининг кўриниши бўлиб, киши вужудидаги хилтларга мослашган.

Ҳар хил аъзоларда хилтлар ҳар хил бўлади. Масалан, суякда савдо, гўштда қон, мияда балғам, ўпкада сафро кўпроқдир.

ГРИППНИНГ ДАВОСИ САРИМСОҚ

Саримсоқда инсон танаси учун зарур бўлган витаминлар (С, В1, Р), кислота ва эфир мойлари бўлганлиги учун кўпгина хасталикларни даволашда қўлланиб келинган. Чунончи, қаттиқ шамоллаганда, нафас қисишда, қон босими ошганда, грипп бўлганда кенг қўлланилади. Бу ўринда унинг ўзи, барги ва уруғи ишлатилади.

Саримсоқ баргини, уруғини исирик каби чўгга солиб, уйда тутатиб турсангиз, зарарли микроблар йўқолиб, ҳаво тозаланади. Бу иш, айниқса, юқумли хасталикка қарши курашда тез ёрдам беради. Саримсоқнинг ёш баргидан кўп истеъмол қилинса, ҳароратни пасайтириб, бош оғригини қолдиради, иштаҳани очади ва юқумли вирусларни ўлдиради.

Саримсоқ болалардаги гижжага қарши курашда ҳам яхши самара беради.

Беморда сурункали тумов, кўк йўтал ва нафас қисиш хасталиги бўлса, саримсоқни бодом маъзига қўшиб янчиб, чой қилиб берилса, бола хасталикдан яхши даво топади.

Бел оғриғи, бўғимлардаги оғриқдан қутилиш учун саримсоқ сувини от ёғига қўшиб суртиш керак. Тананинг тери қисми қичима, кўтир дардига чалинса саримсоқ сувини узум сиркасига қўшиб суртиш лозим. Саримсоқ тиш оғригини ҳам яхши даволайди. Тишни қурт “ейишдан” ҳоли қилади, тиш милкени мустаҳкамлайди.

Буюк олим Ибн Сино “Тиббиёт қонуни” китобида

саримсоқ кулини асал билан аралаштириб темирткига қарши ишлатганини, саримсоқ қайнатмаси билан эса қаттиқ йўтал ва астма дардини даволашга ишлатганини айтган. Грипп хасталигига йўлиққанларга саримсоқнинг 1-2 бўлагини овқатдан олдин тановул қилиш, саримсоқ сувини устки лабига суртиши билан зарарли модда, вирусни ўлдириш тавсия этилади. Шунингдек, саримсоқ пўстини исирикка қўшиб, бемор хонасида бир неча марта тутатишга маслаҳат берамиз. Саримсоқни пишириб, асал ёки ароққа аралаштириб кўкрак ва орқа куракка суртиб, ўралиб ётса ҳам бемор яхши фойда топади. Бу усул бир неча марта такрорланиши керак.

БЕҲИ

Беҳи ўпка қобилиятини яхшилашда ва нафас йўллари соғломлаштиришда муҳим омилдир. Ота-боболаримиз беҳи уруғини олиб ташлаб, ўзини сарёгда димлама қилиб, ўпка касаллиги, қаттиқ тумов, астма дарди билан касалланганларни даволаганлар. Бундан ташқари беҳининг илдици, барги, уруғида ҳам шифобахш хусусият борлиги аниқланган. Ибн Сино беҳи мевасидан тайёрланган димлама билан ичкетар, ичак йўллари ва беҳи ширасидан астмани даволашда, қон қусишни тўхтатишда, бош оғриғи дардини йўқотишда фойдаланишни тавсия этган.

Беҳининг шифобахшлик хусусияти унинг уруғи, елими ширасида кучлидир. Уруғининг қайнатмаси соч тўкилишининг олдини олишда ҳам, сочни мулоим қилишда ҳам ишлатилади.

Қадимда хотин-қизларимиз беҳи уруғини иссиқ сувга ивитиб, сочга суртиш билан қорайтириб, ялтиратиб юрганлар. Халқ табобатида беҳи уруғи билан узум шарбати қайнатмаси камқонликда, ичкетар, бувасил хасталигини даволашда, нафас йўллари равонлигини таъминлашда фойдаланиб келинган.

Беҳи барги бошқа меваларнинг баргига қараганда қалин ва серширадир. Унинг қайнатмаси ва дамлама чойи қандли диабет касаллигига ҳам даво бўлади. Бундай дардга учраган беморлар 100 граммча (30-40 дона) беҳи баргини ярим литр сувга солиб, 30-40 минут қайнатиб, эрта наҳорда 40-50 граммдан ичишининг аҳамияти катта. Булардан ташқари беҳида хушбўй ҳид тарқатиш хусусияти бор. Ота-боболаримиз тўрга беҳини осиб қўйиб, уйни доим хушбўй сақлаганлар. Чунки бу инсон руҳига яхши таъсир қилади, кўнглини хушвақт этади, иштаҳани очади. Беҳидан тайёрланган қиёмлар, ичимлик шарбатлари ҳам халқ саломатлигини сақлайди.

Абдукарим УСМОНХҲҲАЕВ,
Ўзбекистон халқ Академиясининг мухбир аъзоси.

“ШАРҚШУНОСЛИК” мажмуасининг 1993 йилги тўртинчи сони Ўзбекистон Фанлар Академияси, асосан, Шарқшунослик институти тузилганига эллик йил тўлишига бағишланган. Унда етакчи олимлардан А. Ўринбоев, А. Аҳмедов ва Б. Манноновларнинг илмий ишлар миқёси ва натижалари ҳақидаги “Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти” сарлавҳали мақоласи берилган. Ўтган давр ичи жамланган кўлэмалар ҳақида Қ. Мунировнинг “Ҳазина” мақоласи ҳам бор. “Шарқшуносликка оид нашрлар” рубрикаси остидаги библиографик материаллар икки қисмга бўлинади: Манбашунослик бўйича Д. Юсуповнинг ҳозирги замонга оид мақоласини, Хорижий Шарқ масалалари бўйича эса Д. Валиевнинг лавҳасини ҳам ўқиш мумкин.

Мажмуада Ўзбекистон Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси Убайдуллоҳ Каримов “Шарқшунослик институтида кимё тарихига оид манбаларни ўрганиш”, Омон Жалиловнинг “Ҳазинамиздаги Хева вақф хужжатлари”, С. Каримовнинг институт хазинасида

сақланаётган доришунослик борасидаги кўлэма асарлари ҳақидаги мақолалари ҳам ўрин олган.

Бу йил Абу Райхон Берунийнинг туғилганига 1020 йил тўлади. Шу муносабат билан мажмуада “Беруний ва Ҳиндистон кашфи” (А. Ирисов), “Ҳожи ҳалифа Беруний ҳақида” (Б. Абдуҳалимов)

ШАРҚШУНОСЛИК МАЖМУАСИ

каби мақолалар билан ҳам батафсил танишиш мумкин. Ислоҳ қонуншунослиги борасида то шу пайтгача ҳеч ким қалам тебратмай келар эди. Аммо ҳаётимизда жуда кўп масалалар борки, булар ҳаммаси шу қонуншунослик масаласига алоқадордир. Ҳаётда бунга катта эътибор бериб келинган ва амал қилинган. Бу масала бўйича мажмуада ислом қонуншунослигида катта обрў қозонган ҳамюртимиз Бурҳонуддин Марғилонийнинг “Ҳидоя” асари ҳақида

Одил Қориев мақоласи чоп этилган. Бурҳонуддин Марғилоний мусулмон оламида “Ҳидоя” — “Тўғри йўл” номли асар яратган. Бу асар мусулмон оламида бир дастур — дарслик сифатида, баъзи ҳолларда эса маълум ҳукм — қарор чиқариш учун таянч манба сифатида фойдаланилиб келинган. Унда никоҳ,

талок, меросни бўлиш масаласи, қуллар ва уларни озод қилиш, олинган боланинг насабини аниқлаш, вақиф мулки, кафолат, гувоҳлик бериш ва берилган гувоҳликдан қайтиш, пулни сақлаш, қарз ё ижарага бериш масаласи, қурбонликка сўйиладиган жонлиқ ҳақида, ичимлик масаласи, жиноятлар ва унга ҳуш тўлаш, васият каби бир қатор масалалар, умуман, ислом олами қонуншунослигида муҳим бўлган масалалар қамраб олинган.

Ундан ташқари Бобурнинг 510 йиллик

юбилеи муносабати билан “Бобурийлар давлатидаги амал, мансаб, унвонлар ва уларга эришган шахслар” Ш. Мусаев, “Амир Темур муҳри ҳақида” (А. Болтаев), “Ўзбек дипломатияси тарихи муаммолари” (Б. Маннонов), “Бухоро илмий марказида дипломатика тадқиқотлари” (Б. Қозоқов), “Ҳали топилмаган эски ўзбек лугатлари” (Э. Умаров), “Тунисда ҳикоячилик масаласи” (Б. Мирзааҳмедов), “Сурхондарё вилоятининг ўрта аср топонимиясига доир” (Ш. Камолиддинов) каби мақолаларни ҳам ўқишингиз мумкин. Умуман, “Шарқшунослик”нинг бу сони маданий меросимиз ва замонавий мавзуларни ўрганиш масаласи борасида диққатга сазовор материалларга бой бўлиб чиққан. Ўзбекистон Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик Институтида нашр этилаётган бу мажмуа деярлик дўконларга чиқмайди. Истовчиларни фақат институтнинг ўзига келиб танишишларига маслаҳат берамиз.

Абдусодиқ ИРИСОВ,
“Шарқшунослик” мажмуаси Бош муҳаррирининг ўринбосари.

ФЕВРАЛЬ

21

ДУШАНБА

ЎзТВ I

18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви. 18.10 "Тошкентга марҳамат". Телефильм. 18.25 Бизнес мактаби. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 "Шеърӣ дақиқалар". Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Ҳожиева. 19.35 Чанг тароналари. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 "Жиноят жазосиз қолмайди". Хоразм вилояти ички ишлар бошқармасига бағишланган кўрсатув. 21.30 ЎзТВ хазинасидан. Ўзбекистон халқ ҳофиси Фаттоҳхон Мамадалиев куйлайди. 22.45 "Ўзбекистон" ахбороти. 23.05 "Хужжатли фильмлар экрани".

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон ахбороти (рус тилида)". 19.15 "Билиб қўйган яхши". 19.35 "Маърифат маскани". 20.45 "Суперспорт".

"ОРБИТА IV"

18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.25 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Фигуралӣ учиш. Оригинал рақс. Лиллехаммердан кўрсатилади. 19.25 "Турмуш икир-чикирлари". Бадий телесериал премьераси. 36-серия. 19.55 "Эрка ва аёл". 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.40 "Бадбашара". Телевизион бадий фильм премьераси ("Экран"). 23.15 "Миниатюра". 23.30 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Тоғ чанги спорти. Хотин-қизлар. Лиллехаммердан кўрсатилади.

"ДУБЛЬ IV"

18.00—20.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Хоккей. Швеция — Канада. Лиллехаммердан олиб кўрсатилади. 21.30 "Хроно". Авто ва мотоспорт оламида. 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.25 "Тафсилотлар. 22.35 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.40 Душанба куни детектив. "Эндхауз жумбоғи". Бадий фильм. 1-серия. "Эркюль Пуаро" сериалидан.

22

СЕШАНБА

ЎзТВ I

7.00 — 9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 "Бастакор Мухторжон Муртазов". Телефильм. 9.45 "Ёшлик" студияси. "Ишонч". 10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. 11.00 Самбо. Ютуқлар ва муаммолар. 11.30 "Кичкинтой" студияси. "Эртаклар — яхшиликка етаклар". 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви. 18.10 "Кичкинтой" студияси. "Дано бобо даврасида". 18.40 "Неъмат Қўзибоев". Телефильм. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 "Сўзана ва чинни буюмлар". Телефильм. 19.35 "Қўшиқ рақсага уланса". Комила Аминова, Валижон Абдуллаев. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 Нодира лирикаси. 21.30 "Ёдингдими?". Бадий фильм. 22.55 "Ўзбекистон" ахбороти. 23.15 Фильм-концерт.

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). "ОМАД" таништиради: 19.15 "Мультифейверк". 19.45 Рок ҳақида. 20.05 Ёлонлар. 20.15 "Кинонигоҳ". 22.00 "MTV". Муסיқий кўрсатув.

"ОРБИТА IV"

6.45 "Тонг". 18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.20 "Парда ортида". 18.45 Олимпиада кундалиги. 19.05 "Оддий Мария". Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 19.55 "Мавзу". 20.40 Хайрли тун кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.30 "Бомонд". 21.45 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Фигуралӣ учиш. Ихтиёрӣ рақс. Лиллехаммердан кўрсатилади.

"ДУБЛЬ IV"

18.00—19.20

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 283-серия. 20.15 "Юлдузлар билан суҳбатда". 20.25 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Лиллехаммердан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — "Ҳар бир кун байрам". "Тафсилотлар". 23.10 "Қутқариш хизмати 911".

23

ЧОРШАНБА

ЎзТВ I

7.00—9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 Республика газеталарининг шарҳи. 9.25 Футбол майдонларида. 9.55 "Ёшлик" студияси. "Меҳнати элга манзур". 10.30 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари. (АҚШ). 10.45 Мактаб ўқувчилари учун. "Ўйла! Изла! Топ!". 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви. 18.10 "Аждодлар мероси". Абу Абдуллоҳ ал-Хоразмий. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 Хоразм вилояти Огаҳий номидаги театрнинг яккаҳонлари ака-ука Эшжоновлар концерти. 19.55 Телефильм. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 Тадбиркор минбари. 21.50 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "Анор" телевизион танлови. 22.50 "Ўзбекистон" ахбороти. 23.10 "Қайтишни ҳаёдан чиқаринг". Бадий фильм.

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 "Тошкент оқшоми". 20.35 "Спринт". 20.55 "Ишбилармонлар". 21.40 "02" тўлкинида. 22.00 "Муҳаббат олам кезади".

"ОРБИТА IV"

6.45 "Тонг". 18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.25 "Хужжатлар ва тақдирлар". 18.35 "Оддий Мария". Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 19.25 "Виктория". Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган аскар қўшиқлари фестивали. 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.30 "Ҳеч нарса ҳақида репортаж". 21.45 Олимпиада кундалиги. 22.05 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Хоккей. Финал гуруҳлари командаларининг матчи. Лиллехаммердан кўрсатилади.

"ДУБЛЬ IV"

18.00—20.10

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.10 "Ҳеч ким унутилмайди". 20.15 Телеэкранда — премьераси. "Анкор ва яна Анкор". Бадий фильм. 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.25 "Тафсилотлар". 22.35 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.40 "Юлдузлар ёғилганда".

24

ПАЙШАНБА

ЎзТВ I

7.00—9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 "Бахтли бўлай десанг". Бадий фильм. 10.20 "Ёшлик" студияси. "Сенинг замондошинг". 10.50 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.05 Футбол. "Пахтакор-79" хотира турнири. 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви. 18.10 "Таълим ва ислоҳот". 18.45 "Нурли Тошкент оқшомлари". Телефильм. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 "Ёшлик" студияси. "Адолат". 20.00 "Лайлақлар". Телефильм. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 Ўзбекистон халқ артисти Ўринбой Нуралиев куйлайди. 21.25 "Бу ерда бегоналар юрмайди". Бадий фильм. 22.40 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). "ОМАД" таништиради: 19.15 "Мультифейверк". 19.45 "Салом, ёшлар!". 20.05 "Юлдузлар жилоси". 20.30 Ёлонлар. 20.40 "Кинонигоҳ". 22.00 "MTV" Муסיқий кўрсатув.

"ОРБИТА IV"

6.45 "Тонг". 18.40 "...16 ёшгача ва ундан катталар". 19.20 "Хужжатлар ва тақдирлар". 19.30 "Лабиринт". 19.55 "Эҳтиёткор одамнинг иқрори". Е. Габрилович давр ҳамда ўзи ҳақида. 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.30 "Бизнинг америкалик Боря". Телевизион бадий фильм премьераси. 23.00 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Тоғ чанги спорти. Слалом-гигант. Хотин-қизлар. 23.30 Олимпиада кундалиги. 23.50 "Матбуот-экспресс".

"ДУБЛЬ IV"

18.00—20.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.05 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп

серияли бадий телефильм премьераси. 284-серия. 20.55 "Мен — йўлбошчиман". 21.15 "Мўмин-қобил йўлбошчилар". 21.45 Криминал хабарлар экрани. 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.25 "Тафсилотлар". 22.35 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.40 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Хоккей. Лиллехаммердан кўрсатилади.

25

ЖУМА

ЎзТВ I

7.00—9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 "Хайрлашув арафасида". Бадий фильм. 10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё. 11.00 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.15 "Умид". Мактабда халқ миллий ўйинлари. 11.45 "Ёшлик студияси. "Талабалик йилларим". 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви. 18.10 "Ўсмир ва қонун". 18.40 "Чотқол тизмалари бўйлаб". Телефильм. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 "Илҳом". Телевизион клуб. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 "Бевосита мулоқот". 21.50 "Ҳофизлар хонини қилганда". 22.30 "Ёшлик" студияси. "Оталар сўзи — ақлнинг кўзи". 23.45 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 "Алоқалар ва шартномалар". 20.00 "Пульс". Хабарлар. 20.15 Телефильм. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 "Маншук ҳақида қўшиқ". Бадий фильм.

"ОРБИТА IV"

6.45 "Тонг". 18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.25 Маданият янгиликлари. 18.40 "Инсон ва қонун". 19.15 "Япония А. Колошин билан". 19.45 "Мўъжизалар майдони". 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.30 "Ҳафтанинг машҳур кишиси". 21.45 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Конькида югуриш спорти. Шорт-трек. Лиллехаммердан кўрсатилади. 22.30 Алла Баянова билан учрашув. 23.15 "Бумеранг". 23.45 "Матбуот-экспресс".

"ДУБЛЬ IV"

18.00—19.45

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.45 М. Жванецкий. "Бу ҳазил эмас — тақдир тақозоси". "Турли мамлакатларга саёҳат" туркумидан. 20.50 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Лиллехаммердан олиб кўрсатилади. 21.45 "Видеошериат". Микеланджело Буонарротти. 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.25 "Тафсилотлар". 22.35 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.40 "К-2" таништиради: "Халқ фраки". 23.35 Петербург мавсуми. "Эрмитаж театри".

26

ШАНБА

ЎзТВ I

7.00—9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 Республика газеталарининг шарҳи. 9.25 "Камтарин кулингиз". Бадий фильм. 10.50 "Ёш тадбиркорлар". 11.40 "Янги китоблар". 12.10 "Кафолат". 12.40 "Алифбо сабоқлари". 13.10 Камер куйларидан концерт. 13.40 "Мерос". Муҳаммад Шайбонийхон. 14.40 Футбол. "Пахтакор-79" хотира турнири. 18.00 Болалар учун фильм. 18.25 Халқаро шарҳловчилар даврасида. 18.55 Ёлонлар. 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Ёлонлар. 19.20 Теннис. Президент кубоғи учун халқаро турнир олдида. 19.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Ёлонлар. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 "Ўзбекистон ва жаҳон". 21.50 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида). 19.15 Болалар учун "Табассум". 20.15 "Сахро тимсоҳи". Телефильм. 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти. 20.50 "Нокторн". Бадий фильм.

"ОРБИТА IV"

18.00 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Фигуралӣ учиш. Хотин-қизлар. Ихтиёрӣ программа. Лиллехаммердан кўрсатилади. 19.00 "Муқаддас сўз". 19.20 "Ҳафтанинг акс

садоси". 19.50 "Коламбия пикчерс" таништиради:

"Қойилмаком жуфтлик". Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 5-серия. 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.30 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Денгиз ҳам ҳикоя қилади". Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия. 22.25 Олимпиада кундалиги. 22.45 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Тоғ чанги спорти. Слалом. Хотин-қизлар. Лиллехаммердан кўрсатилади. 23.15 "Матбуот-экспресс". 23.25 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Фигуралӣ учиш. Кўрғазмалӣ чиқишлар. Лиллехаммердан кўрсатилади.

"ДУБЛЬ IV"

12.10 — 16.00

"ЎЗБЕКИСТОН"

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

12.10 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар". 12.20 "Бизнинг мирас" (татар тилида). 13.00 "Анор меваси". Усто Мўмин. 13.40 "Умид" (уйғур тилида). 14.25 "Дўстлик чегара билмайди". 15.05 Шарқ тароналари. 15.45 "Бу ажиб дунё".

18.00—19.50

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Киномарафон. "Бу қизи тушмагур". Бадий фильм. "Севги маъбудаси" туркумидан. 21.25 "К-2" таништиради: "Америка юлдузлари". 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.20 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.25 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Хоккей. Лиллехаммердан кўрсатилади.

27

ЯКШАНБА

ЎзТВ I

7.00—9.10 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви. 9.10 "Маҳобҳорат". Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм (Ҳиндистон). 55-56-сериялар. 10.40 "Мактаб ва ҳаёт". 11.20 "Халқ ижодиёти". Сибизгачи Каромат Норбўтаев. 11.05 "Оила". 12.35 "Соҳибқирон Темур". Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 18.00 "Кичкинтой" студияси. "Ўйлаймизу ўйнаймиз". 19.00 "Ҳафтаномаси" (рус тилида). 19.30 "Ойнаи жаҳонда". 19.50 "Кулги соҳиблари". Мирзабек Холмедов. 20.30 "Ҳафтаномаси". 21.10 "Барҳаёт наволар". Тўхтасин Жалилов. 22.25 "Тоҳир ва Зухра". Бадий фильм. 00.05 Янгиликлар.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради: 17.00 "Совга". 17.30 "Юлдузлар жилоси". 17.45 "Курьер". 18.00 "Юлдузли осмон". 18.25 "Ҳар соҳадан бир шингил". 18.35 "Салом, ёшлар!". 19.00 "Даракчи". 19.10 Ёлонлар. 19.15 "Видео-О". 21.00 "Курьер". 21.15 "Тикланиш". 21.35 "Даракчи". 21.45 Ёлонлар. 21.30 "Видео-О".

"ОРБИТА IV"

18.10 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан). 18.25 Муяввильмлар премьераси: "Мушук Феликс". "Ҳақиқий ажина оловчилар". 19.20 "Эфирда мусиқа". 20.15 "Останкино" телеэкранида биринчи марта "Икс хонимнинг ажралиши". Бадий фильм (Буюк Британия, 1938 й.). 22.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви. 22.45 XVII қишки олимпиада ўйинлари. Хоккей. Финал. Лиллехаммердан кўрсатилади.

"ДУБЛЬ IV"

12.00 — 16.00

"ЎЗБЕКИСТОН"

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

12.00 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар". 12.10 "Ватан ҳимоячилари". 12.45 "Изланиш самаралари". 13.25 "Кашфиётлар оламида". 14.05 "Замандас" (қозоқ тилида). 14.50 "Мўъжиза". Хитой ноанъанавий табобати ҳақида. 15.15 Чет эл эстрадаси концерти. 15.45 "Бу ажиб дунё".

18.00—20.35

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.35 Си-Би-Эс кинотеатри. "Қандайдир ёвузлик". Бадий фильм. 22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар. 22.20 "Юлдузлар билан суҳбатда". 22.30 "Намуна нусхаси". 22.40 "Қюша ҳузурида". 23.10 "Репортёр". 23.30 XVII қишки олимпиада ўйинларида. Лиллехаммердан кўрсатилади.

["Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз" дастуридан олинган].

“ХОТИРА КИТОБИ” ЯРАТИЛАДИ

1941-1945 йилар уруши даврида ҳалок бўлган ва бедарак йўқолган ўзбекистонлик жангчилар хотирасини абадийлаштириш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида Хотира китобларни тайёрлаб, нашр этиш ишлари давом этмоқда.

Шу вақтгача Белорусь Республикасида туманлар бўйича бир неча “Хотира китоби” тайёрланиб, нашрдан чиққан. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига кирган бошқа давлатларда ҳам Хотира китобини нашр этиш бўйича ишлар олиб борилмоқда. Россия Федерацияси, Украина, Қозоғистон, Қирғизистонда ҳам Хотира китобини нашр этиш билан боғлиқ бўлган қўшимча тадбирлар тўғрисида ҳукуматнинг махсус қарорлари бор.

Ўзбекистон Республикасида ҳам бир неча йилда бери шундай китобни тайёрлаш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Ҳозирги кунда барча вилоят ва Тошкент шаҳрида, “Хотира китоби” устидаги ишлар яна қизиқиб, китобга кирувчи шахслар тўғрисида маълумотлар тўплаш ҳамда уларни туманлар бўйича рўйхатини тузиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Китоб тайёр бўлгач, Қомуслар Бош таҳририяти “Ўзбекистон”, Гафур Ғулом номидаги, Ибн Сино номидаги, “Меҳнат”, “Мерос” нашриётларида нашр этирилади. Тошкент шаҳар ва Тошкент, Андижон, Қашқадарё, Жиззах, Фарғона вилоят Хотира китоблари қўлёзмалари нашриётга топширилган.

Хотира китобига 1941-45 йиллардаги урушда немис фашистлари ва япон милитаристларига қарши жангларда 1941 йил 22 июндан 1945 йил 3 сентябргача бўлган давр ичи жангда ҳалок бўлган ёки бедарак йўқолганлар, партизанликда, госпиталларда ҳамда умри асирликда ўтиб, нобуд бўлган ҳарбий хизматчилар киритилди. Муайян шахслар собиқ СССР Мудофаа вазирлигининг Подольск шаҳридаги Марказий Ҳарбий архивидан олинган ва туман мудофаа ишлари бўлими берган маълумотлар асосида китоб рўйхатига киритилдилар.

Китоб безакли нашр этилиб, унга вилоят, шаҳар, туман меҳнаткашларининг уруш давридаги фаолиятлари ҳамда галабага қўшган ҳиссалари акс этдирилган мақолалар ҳам берилади. Ҳар бир вилоят, шаҳар, туманлардан жангга кетиб Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони ва Шухрат орденларига мушарраф бўлганлар ҳақида қисқача маълумотлар, фотолавлар берилган. Жойларда уларнинг хотирасига бағишлаб ўрнатилган ёдгорликлар ҳам китобда ўз аксини топган.

Мазкур китоб немис фашистлари устидан қозонилган Улут Галабанинг 50 йиллигига муносиб тухфа бўлади, деган умиддамиз.

Абдурашид МАЖИДОВ,
Ўзбекистон Республикаси “Хотира китоби”ни тайёрлаш ва нашр этиш илмий услубият маркази раҳбари.

АЁЛЛАР ГУРУНГИ

“Хорманг...” деган сўз меҳнаткаш ўзбек элида кўп ишлатилади. Худди шу сўз Андижон вилояти аёллар қўмитаси ташаббуси билан ўтган катта бир йиғиннинг асосий мавзуси бўлди. Андижон шаҳридаги муҳташам тантаналар саройига шу кунни вилоятдаги пахтакор хўжаликларнинг бригадир, бўлим бошлиғи, бошқарув раисаси каби 100 га яқин аёллари таклиф қилиндилар.

Вилоят аёллар қўмитаси раиси, шоира Турсунёпа Содиқова 1993 йилги Андижон пахта хирмонини яратишда ҳам нафис, ҳам чайир аёлларимизнинг қўшган улкан ҳиссалари ҳақида мароқ билан гапирди. “Хорманг оши”га ташриф буюрган аёлларнинг ўзларига хос матонатлари, андишалари, уддабуронлиги юртининг ризқ-рўзини яратишда катта омил бўлганлиги таъкидланди.

Вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари М. Юсупов сермеҳнат пахта ишида раҳбар бўлиб ишлаётган аёлларни бу тантанали йиғин билан муборакбод этиб, совғалар топширди. Вилоят ҳокимининг ўринбосари Н. Саидов, вилоят фахрийлар кенгаши раиси Т. Каримова ва бошқалар ҳам пахтакор аёлларга дил сўзларини билдирдилар. “Халқ сўзи” газетаси бўлим мудири Мукаррама Муродова, “Ишонч” газетаси муҳбири Замира Рўзиевалар ўз шеърларини ўқиганда залда сокин ҳаяжон ҳукм сурди.

Ўзбекистон Халқ артисти Маърифатхоним Убайдуллаева, хушовоз хонандалар Шарофат Тожибоева, Гаваҳар Тожибоева, раққоса Зулхумор Қодирова, қизиқчи Машрабжон Назаровларнинг чиқишлари ҳам кўнгилларни хушнуд этди.

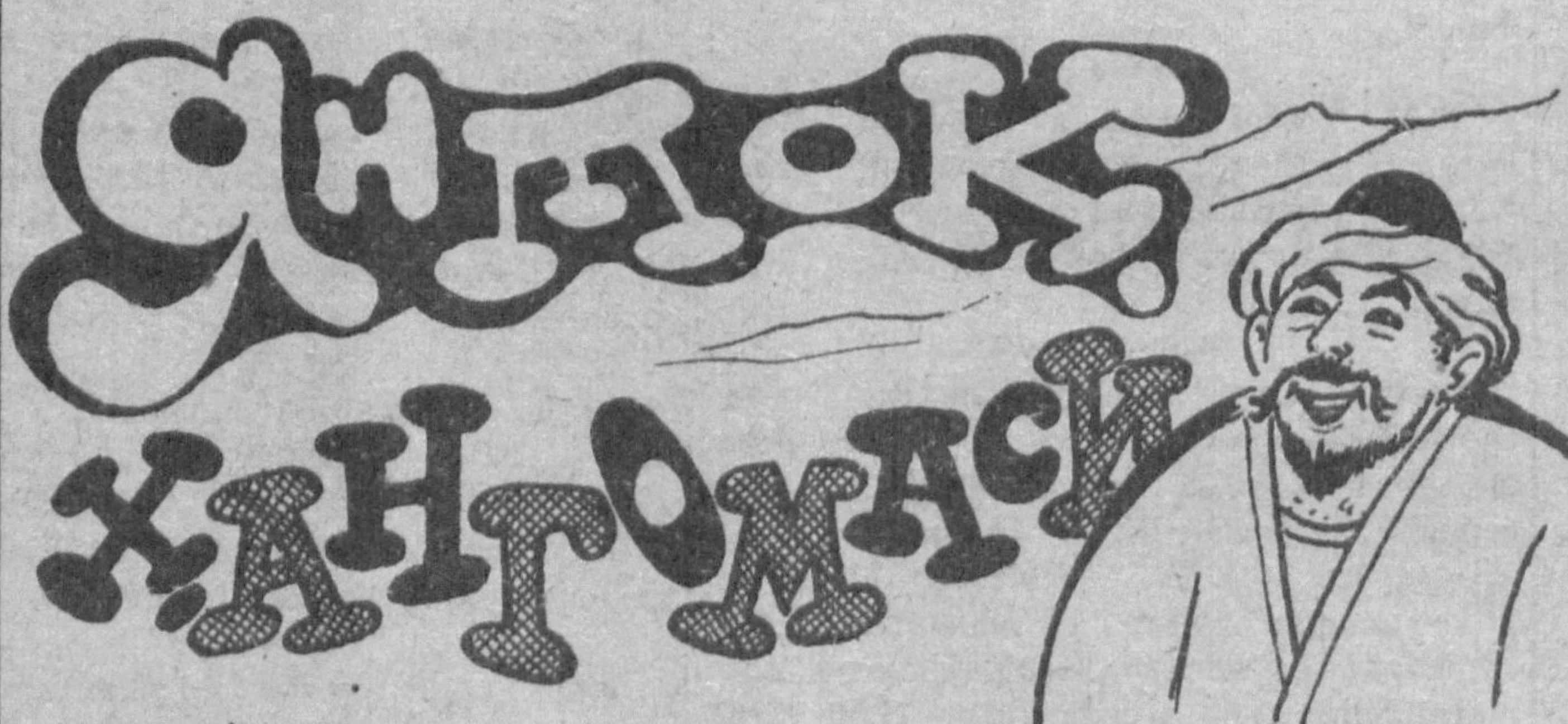
Энг муҳими, бу кеча фақат ҳамду санодангина иборат бўлиб қолмай, аёл меҳнатининг айрим жойларда қадр топмаётгани, дала шийпонларидаги нотекисликлар, куз изғирини, ёз саратонида иш шароитлари яратиш зарурлиги ҳақида ҳам жиддий сўзлар бўлди. Вилоят деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси раиси Мансур Султонов бу эътирозларга жавоб бераркан, келаси йил иш шароитлари ҳақида шу бугунданок тараддуд бошлаганликларини, шийпондаги кичик камчиликлардан тортиб, то иш ҳақи-ю, қадр-эътибор масалаларини ўрганаётган гуруҳлар ташкил этишларини айтди.

“Ишонч” муҳбири.

Қизимиз Гулжаҳон! Сени таваллуд топган кунинг билан чин юракдан муборакбод этамиз. Сенга соғлиқ, бахт-саодат ва иқбол тилаймиз.

Жумаевлар оиласи.

Нормат қизиқ қишлоқ чеккасидаги адирдан бир арава янтоқ чопиб қўйган, лекин олиб келишга арава тополмай қийналиб юрарди. Бир кун эшикка чиқиб ўтирса, қўча чангитиб “самосвал” машина ўтиб қолди. Нормат қизиқ машинани тўхтатиб, ҳайдовчининг олдида борди.

— Қароғим, ҳов адир тагида озгина янтоғим бор, обкелиб бермайсанми?

— Вақтим йўроқ, — деди ҳайдовчи йигит иккиланиб, — ҳай, қанча берасиз, отахон?

— Ҳа, энди, эл-юртдан олганингни оласан-да, болам...

Адир яқин эди, бир пасда ярим машина янтоқни ортиб келишди. Нормат қизиқ шофёрга беш юз сўм чўзди:

— Мана, болам, барака топ.

Ҳайдовчи норози бўлиб бош чайқади:

— Э, бўлмайди, отахон. Шунча борди-келдига... беш юз сўмми?

Нормат қизиқнинг гаши келди:

— Шукр қил, чироғим. Аввало бу давлатнинг мошини, ўзингники эмас. Қолаверса, ярим соатда беш юзни ишлаб турибсан. Беш юз сўмга камида икки кило ун беради. Икки кило ундан ўн тўртта нон чиқади...

Йигитга ҳозир насиҳатдан кўра кўк қоғоз афзалроқ эди. Шунинг учун “Яна беш юз қўшинг”, деб янтоқни туширмай тураверди. Нормат қизиқ пулни чўнтакка солди-ю, гилдиракка осилиб, тепага мўралади.

— Сенга беш юз сўм эмас, беш сўм

ҳам бермайман! — деди йигитга, — янтоқни расво қилибсан-ку! Далада кўм-кўк яшнаб турганиди. Қара, тупроққа белаб ташлабсан. Бу аҳволда уни қўй тугул, эшак ҳам емайди. Аввал янтоғимни тозалаб бер, кейин минг эмас, бир ярим минг оласан.

Ҳайдовчи жаҳл билан машинасини вағиллатиб жўнади. Тўғри сойга тушди-ю, янтоққа беш-ўн пақир сув сепиб қайтиб келди.

— Мана, отахон, — деди қовоғини уйиб, — аслига қайтди янтоғингиз. Энди қўй эмас, одам есаям бўлади.

Нормат қизиқ тўрт томонидан суви оқиб турган машинага ижирганиб қаради:

— Энди бунингнинг кераги йўқ, — деди у, — ўзи куп-қуруқ эди, жиққа сувга бўктириб келибсан. Бир ҳафтада чирийдим. Аввал янтоғимни қуритиб бер, кейин, майли, икки минг сўм десанг, икки минг сўм...

Ҳайдовчи жаҳли чиқиб чўрт бурилди-да, машинага ўтирди, сўнг янтоқни кўчага ағдариб ташлади. Эшикни очиб қайтадан қаттиқроқ ёпди-да, тўнгиллади:

— Жуда қизиқ экансиз-ку! Шунча ёшга кириб сиздақа тескари одамни биринчи кўришим.

Нормат қизиқ кулди:

— Мен ҳам етмиш икки ёшга кириб, сендақа ризқига тупурган нодонни энди кўришим.

Саъдулла СИЁЕВ.

Ишонч

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН
КАСАБА УЮШМАЛАРИ
ФЕДЕРАЦИЯСИ
КЕНГАШИ

БОШ МУҲАРРИР
ТЎЛҚИН ҚОЗОҚБОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Рустам АБДУРАЗЗОҚОВ,
Акмал АКРОМОВ
(бош муҳаррир муовини),
Абдуманноп АЛИМБОВЕВ,
Дилбар ЖАҲОНГИРОВА,
Тургунбой МАДИЁРОВ,
Тургун НАЗАРОВ (масъул котиб),
Махаммаджон ОТАҚУЛОВ,
Мухайё ТЎЛАГАНОВА,
Раъно УБАЙДУЛЛАЕВА,
Баҳодир УМУРЗОҚОВ.

- Бош муҳаррир қабулхонаси — 56-25-36
- Бош муҳаррир муовини — 56-52-89
- Масъул котиб 56-52-78

БЎЛИМЛАР

- Касаба уюшмалари ва муҳбирлар билан ишлаш — 56-82-79
- Социал адолат, иқтисодий ҳаёт, маданият, маънавият ва хатлар — 56-87-78, 56-87-63
- Ишлаб чиқариш ва хўжалик — 56-85-43

ВИЛОЯТЛАРДАГИ
МУҲБИРЛАРИМИЗНИНГ
ТЕЛЕФОНЛАРИ:

- Андижонда — 5-32-24
- Бухорода — 3-50-10
- Гулистонда — 2-10-02
- Жиззахда — 2-31-41
- Навоийда — 3-52-99
- Наманганда — 6-22-10
- Нукусда — 4-19-97
- Самарқандда — 35-64-22
- Термизда — 2-70-07
- Тошкентда — 56-82-79
- Фарғонада — 4-28-29
- Урганчда — 6-03-40
- Қаршида — 5-33-71

• Мухарририятга келган қўлёзмалар (2 ораликда 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди, фойдаланилмаган хатларга жавоб юборилмайди. Таҳририят воситачилик қилмайди. Мақолалардаги ҳамда реклама ва эълонлардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар ҳамда реклама ва эълон берувчилар зиммасидадир.

- Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.

- СОТУВДА эркин нархда.
- Шанба кунлари чиқади.
- Босишга топшириш вақти — 19.00. Топширилди — 19.00

• Навбатчи масъуллар:
Тургун НАЗАРОВ,
Саидазим ШАРОФХОНОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ:

- 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24-уй.
- 76113 нусхада босилди.
- Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

• Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Матбуот Давлат қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

• IBM компютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Формати А-3, ҳамжи 2 босма табок.

• «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили. «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

• Буюртма Г-816. 123456